

ПРОТОКОЛ № 4

4-го засідання басейнової ради Дністра

17 грудня 2020 року

м. Івано-Франківськ

Місце проведення он-лайн засідання:

м. Івано-Франківськ, головний корпус ІФНТУНГ за допомогою додатку Google Meet, модератор зустрічі голова Басейнової Ради Олег Мандрик.

Проведення засідання: з 10:00 по 12:23

Реєстрація членів басейнової ради: з 9.30 по 10.00

Закінчення реєстрації членів басейнової ради: 10.00

Присутні: 42 членів басейнової ради (перелік додається, додаток №1)

Всього: 72 членів басейнової ради

Засідання вважається правомочним присутні більше половини членів басейнової ради (присутні 58 % від загального складу)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Інформування про виконання протокольних доручень протоколу попереднього засідання.
2. Стратегічна програма дій для басейну річки Дністер (СПД).
3. Виконання програми діагностичного моніторингу для басейну Дністра.
4. Встановлення референційних умов в басейні Дністра.
5. Аналіз проблемних питань, які потребують першочергового рішення в діяльності Басейнової ради Дністра.
6. Ситуація навколо колишніх очисних споруд м. Сороки (Республіка Молдова) в с. Цекинівка Ямпільського району Вінницької області.
7. Наробки Дністровського проекту ГЕФ (липень-грудень 2020 р).
8. Різне (формування плану роботи на 2021 р. в межах басейну, підведення підсумків та обговорення дати, місця і часу наступної зустрічі).

I. Інформування про виконання протокольних доручень протоколу попереднього засідання

СЛУХАЛИ: Олега Мандрика, голову басейнової ради Дністра, підвів підсумки виконання протоколу засідання басейнової ради від 17.07.2020 р. №3 та озвучив виконання протокольних доручень.

Також повідомив, що після паводків, котрі сталися у 2020 році на території Івано-Франківської області, за дорученням голови Івано-Франківської облдержадміністрації області – на базі ІФНТУНГ був проведений Всеукраїнський науково-практичний семінар «Попередження повеней та паводків в Карпатському регіоні». В результаті, якого було створення на базу університету «Центру прогнозування та попередження техногенно-гідроекологічної небезпеки Прикарпаття». Партнери: Дністровське БУВР, Басейнова Рада Дністра, обласне управління з надзвичайних ситуацій, Департамент екології та природних ресурсів Івано-Франківської облдержадміністрації, Центр прийому обробки спецоперацій Хмельницької області в селі Дунаївці, та науковці університетів – м.Рівне, м. Львів та м.Київ.

II. Стратегічна програма дій для басейну річки Дністер (СПД).

СЛУХАЛИ: Олексія Ярошевича – експерт з управління водними ресурсами ОБСЄ.

Ознайомив присутніх з Стратегічною програмою дій 2021-2035 рр. (СПД), яка направлена на досягнення доброго екологічного і хімічного стану водних об'єктів/масивів поверхневих вод річкового басейну та розвитку співробітництва між двома державами.

СПД складається по аналогії з Програмою Заходів ПУРБ (Постанова КМУ №336) з врахуванням досвіду інших річкових басейнів. Термін реалізації 15 років.

Заходи в СПД розроблені враховуючи басейновий принцип управління, тому орієнтовані на рішення основних національних і транскордонних проблем басейну річки Дністер. Ряд заходів направлені на подальший розвиток добросусідських відносин між Республікою Молдова та Україною, активізацію роботи Комісії по сталому використанню і захисту річки Дністер, а також національних басейнових комітетів та рад.

ВИСТУПИЛИ:

Тетяна Кузнєцова – науковий співробітник, Центральна геофізична обсерваторія, провела уточнення по оцінці екологічного стану за біологічними показниками, що на даний момент класифікаційні схеми відсутні

ВИРІШИЛИ:

1. Стратегічну програму дій підтримати рішенням Басейнової ради та висвітлити інформацію про СПД на сайті управління.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одностайно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

III. Виконання програми діагностичного моніторингу для басейну Дністра.

СЛУХАЛИ: Романа Михайлюка – начальника Дністровського БУВР та Марію Засідко – начальника лабораторії моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР.

Метою моніторингу – є визначення загальних характеристик поверхневих вод річкового басейну; встановлення антропогенних впливів на річковий басейн для розробки заходів щодо досягнення доброго хімічного стану річок.

Повідомили про те, що у 2020 році лабораторія моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР проводила діагностичний моніторинг відповідно до програм, затверджених наказом Держводагентства № 21 від 11.01.2020 та наказом № 587 від 24.06.2020, якими встановлено 54 пункти моніторингу на 45 масивах поверхневих вод. Проби відбиралися на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення, на транскордонних ділянках водотоків, визначених відповідно до міждержавних угод та на масивах поверхневих вод, які перебувають під ризиком на основі антропогенних впливів на якісний та кількісний стан вод.

У 2021 році лабораторією планується вдвічі збільшити кількість пунктів діагностичного моніторингу та масивів поверхневих вод. З січня 2021 року планується дослідження 10 специфічних забруднюючих речовин.

Лабораторією проводиться фізико-хімічні дослідження – аналіз додаткових проб з водних об'єктів у кризових і надзвичайних ситуацій (Басейни річок – Дністра, Дніпра і Південного Бугу).

Вказали на результати діагностичного моніторингу пестицидів, поліароматичних вуглеводів та легких органічних сполук

Марія Засідко запевнила, що Лабораторія моніторингу вод Західного регіону забезпечує неупередженість своєї діяльності та здійснює аналіз ризиків конфлікту інтересів стосовно пов'язаних організацій.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію про результати діагностичного моніторингу, проведеного в басейні Дністра, взяти до відома.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

IV. Встановлення референційних умов у басейні Дністра.

СЛУХАЛИ: **Сергія Афанасьєва** – члена-кореспондента НАН України, професор, доктор біологічних наук, директор Інституту гідробіології НАН України.

Ознайомив присутніх про те, що основним принципом визначення екологічного статусу є порівняння референційних показників елементів якості (дескрипторів), специфічних для кожного типу масивів поверхневих вод, або референційних умов з спостережуваними актуальними значеннями показників в кожному масиві поверхневих вод.

Референційні умови – це значення біологічних показників, характерні для певних типів не порушених людиною МПВ в межах певних екорегіонів. Вони встановлюються для кожного типу окремо, а не для країни чи адміністративної одиниці, або басейну. Встановлюються тільки для біологічних показників.

Було вказано критерії для попереднього відбору потенційних референційних ділянок: не порушений гідро морфологічний і фізико-хімічний стан; природна прибережна рослинність і заплава; відсутність точкового або дифузного забруднення, землекористування та інших антропогенних тисків, включаючи рекреаційний; відсутність інвазивних видів тварин або рослин.

Референційні умови відображають стан навколишнього середовища при відсутності антропогенного впливу, або якщо такий вплив мінімальний. Встановлення референційних умов і кордонів окремих класів екологічного статусу для біологічних елементів якості (фітопланктону, фітобентосу, іншої водної флори, донних безхребетних і риб), фізико-хімічних і гідроморфологічних дескрипторів, їх узгодження є основою оцінки стану поверхневих водних тіл.

ВИСТУПИЛИ:

Олег Мандрик, голова басейнової ради Дністра, що основні дослідження проводили у 2018 році, тобто коли було фінансування по міжнародних проектах. Ч плануєте Ви в подальшому подавати такі проекти чи можливо об'єднатися як партнери з Басейною радою?

ВИРІШИЛИ:

1. Прийняти до відома результати проведеного дослідження встановлення референційних умов в басейні Дністра та висвітлити на сайті Дністровського БУВР.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

V. Аналіз проблемних питань, які потребують першочергового рішення в діяльності Басейнової ради Дністра.

СЛУХАЛИ: Мирослав Мальований – д.т.н., професор, завідувач кафедри екології та збалансованого природокористування Національного університету Львівська політехніка

Ольга Пилипович – к. геог.н., доцент кафедри конструктивної географії і картографії Львівського національного університету ім. Івана Франка

Василь Грубінко – д.б.н., професор, віце-президент гідроекологічного товариства України

Мирослав Мальований повідомив, що необхідною умовою реалізації пропозицій є актуалізація алгоритму фінансування наукових робіт для вирішення невідкладних наукових проблем для басейну Дністра (створення спеціального фонду в басейновому управлінні; залучення фінансування із існуючих джерел інституцій; забезпечення фінансування із інших джерел).

Ольга Пилипович повідомила, що першою проблемою є – забір гравійно-галечникового матеріалу з русел річок, котрі є у басейні Дністра (русла малих водотоків, котрі зазнають несанкціонованого втручання, змінюють форму, відбуваються інтенсивні вертикальні і горизонтальні деформації, пониження рівня ґрунтових вод, інтенсивна ерозія берегів). Відповідно до Водного Кодексу Статті 86 – є заборона на видобуток гравію з малих водотоків.

Для аналізу інтенсивності вертикальних руслових деформацій здійснено вимірювання розмірів та ступеня обкутаності гравію у руслі р. Яблунька, також було здійснено прогноз стабільності русла з використанням методика Бартніка і Стружинського.

А також доповідач зауважила, що вести контроль за такими ділянками важко і це потребує надмірних зусиль з використанням сучасних технологій дистанційного характеру. Також є необхідність внесення поправок до діючого законодавства та вдосконалення процедури ОВД (оцінки впливу на довкілля) при проектуванні гравійних кар'єрів.

Василь Грубінко навів у своїй доповіді проблеми малих річок, де рівень антропогенного навантаження впливає на формування вмісту сполук фосфору у досліджених річках: найефективніша їх регуляція виявлена у річці природно-заповідної території, потім - аграрної, а найнижча – у річках техногенно-трансформованої і урбанізованої території.

Також запропоновано долучитися до проведення комплексної екологічної конференції «Міждністровський водний конгрес» на базі Тернопільського педагогічного університету ім. В.Гнатюка (кінець весни – початок літа).

ВИСТУПИЛИ:

Олег Мандрик, голова басейнової ради Дністра, повідомив щоб спільно з секретаріатом Басейнової Ради Дністра напрацювати звернення по Львівській, Чернівецькій та інших областях, щодо недопущення виявлених проблем і продовження як наукових досліджень, так і практичних рекомендацій для органів виконавчої влади

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

VI. Ситуація навколо колишніх очисних споруд м. Сороки (Республіка Молдова) в с. Цекинівка Ямпільського району Вінницької області.

СЛУХАЛИ: Миколу Ткачука, директора Департаменту агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів Вінницької облдержадміністрації.

Департаментом агропромислового розвитку та природних ресурсів за дорученням обласної державної адміністрації неодноразово вживалися відповідні заходи, а також виконувалася низка документів як на Міністерство екології та природних ресурсів, так і для молдовської сторони, щодо очисних споруд.

Департаментом були підготовлені проблемні питання: здійснити розрахунки Цекинівської сільською радою, за землі, які експлуатують Республіка Молдова, де знаходяться очисні споруди; після завершення будівництва очисних споруд здійснити рекультивацію мулових наносів.

ВИСТУПИЛИ

Василь Кізка – щодо постійного контролю за станом очисних споруд і продовжити висвітлення даного питання на наступних засіданнях Басейнової ради Дністра.

ВИРІШИЛИ:

1. Спільно з секретаріатом Басейнової ради пропрацювати офіційні звернення щодо вирішення даних проблем очисних споруд м. Сороки (Республіка Молдова) в с. Цекинівка Ямпільського району Вінницької області.
2. Підготувати звіт комісії по міжнародному співробітництву – доповідь із конкретними пропозиціями для покращення справ за даними питаннями.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

VII. Наробки Дністровського проекту ГЕФ (липень-грудень 2020 р).

СЛУХАЛИ: Тамару Кутонову – регіонального координатора проекту ГЕФ/ПРООН/ОБСЕ/ЄЕК ООН «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер»

Ознайомила присутніх про основні напрацювання проекту ГЕФ за вказаний період та рекомендувала їх для використання в роботі.

На сайті Дністровської комісії є опубліковане інтерв'ю, щодо затоплення Західній Україні: причини, уроки та вірогідність уникнути руйнівних наслідків у майбутньому.

Здійснення аналізу цілей, обмежень і можливостей оптимізації режиму весняного еколого-репродукційного попуску із Дністровського водосховища, також продовжується робота, щодо аналізу гідробіологічних показників.

У середині січні планується прес-конференція (Київ / Львів / Івано-Франківськ / Женева / Кишинів) з питань дій і управління хвостосховищами.

Планується встановити інформаційні щити у 7 областях української частини басейну виготовлено 37 щитів; всі щити будуть відправлені до 25.12.2020.

ВИРІШИЛИ:

1. Наробки Дністровського проекту ГЕФ (липень-грудень 2020 р) взяти для інформації та використання в роботі.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

VIII. Різне (формування плану роботи Басейнової ради на 2021 рік в межах басейну, підведення підсумків зустрічі)

СЛУХАЛИ: Олега Мандрика, голову басейнової ради Дністра, про проект плану роботи Басейнової ради на 2021 р., а також про роботу комісії Басейнової ради Дністра

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити план роботи Басейнової ради Дністра на 2021 рік.
2. Підготувати звіт комісії по екологічному моніторингу.
3. Підготувати звіт комісії протипаводкового будівництва – питання та пропозиції аби запобігти катастрофічним наслідкам повеней.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - одноголосно.

«ПРОТИ»- немає.

«УТРИМАЛИСЬ»- немає.

Рішення прийняте.

Голова Басейнової ради

Секретар

Члени рахункової комісії:

Олег Мандрик

Іванна Гнатишин

Вікторія Рашковецька
Ольга Вовчук